

gent d'ara

ILYA ERHEMBOURG

«SÓN els testimonis d'un temps, el nostre, el més fèrtil en tragèdies. Els diaris ens han habituat tant a les catàstrofes, a les revoltes, als drames en què tot un poble és compromès, que — igual que uns fossers que no s'emocionen per un taüt — vivim insensibles en mig de la sang i de la destreta».

Paraules terriblement actuals, aquestes de Josep Kessel, en l'espectacle d'una Ibèria desangnant-se i dolorida, en una Europa separada en dues meitats, dominades per una brutal indiferència. Kessel, francès d'origen rus, ha viscut unes quantes revoltes i ha conegut uns quants revolucionaris. Novel·lista prestigiós, periodista de gran categoria, els seus judicis i les seves afirmacions duen la marca d'una fina intel·ligència. I Josep Kessel ha escrit, en una ocasió, que Ilya Erhembourg és el més intel·ligent dels russos actuals.

Sabeu? La intel·ligència més alta d'aquesta sisena part de la humanitat que marxa al davant de la nova civilització.

Erhembourg és un revolucionari autèntic, per fatalitat d'origen i per vocació en el procés. Pocs dies després de la gesta formidable de juliol, trobant-se ja entre nosaltres, aquest il·lustre bolxevic va encertar a condensar en una frase tota la nostàlgia de la seva vida agitada: «Us envejo les hores que esteu vivint...» Magnífic! Els nostres carrers tenien encara la taca de la sang i l'olor acre, indefinible, de la carn ferida. Els nostres ulls i el nostre gest expressaven encara la incertesa del tràgic terlóli que ens dominava. Només els iniciats podien comprendre la sublim significació del moment. Erhembourg, enmig de la destrucció, ens formulava una promesa. I ens la formulava un poeta, no pas un materialista en el sentit pejoratiu que cerquen de trobar els assaigistes mercenaris que llegeixen Marx, sinó un poeta sensible, la gran tendresa del qual li ha fet escriure una «Pregària als infants» que restarà com un dels poemes més espirituals del nostre temps. Un poeta que en una obra teatral seva «El Trust per la destrucció d'Europa», salva únicament d'aquella devastació total la figura simbòlica d'un poeta.

En català, de la poesia d'Erhembourg en coneixem algunes traduccions disperses, d'entre les quals ens plau de transcriure, per la seva sorprenent actualitat, el següent poema de la revolució, («Revista de Catalunya», número 26):

EN EL CARRERO

«Carreró. La neu cruix. Van abraçats.

Disparen. A ells no els importa. Es besen i dos nuvolets entorn dels llavis trements es fonen en un.

La mort es gira irritada. Ep. Lla baix!

A la cantonada! Enllà. A una banda!

I el pobre home abraça la donzella estimada

i li diu paraules així senzilles. «Cara, adorada.»

Disparen. S'estrenyen encara més l'un a l'altre.

Què són les nostres defenses en front de la Mort?

Però ni la Mort sabrà separar aquestes mans febles!

Déu. A l'hivern no hi ha flors. No es troba la més petita her-

[beta

i veus aquí que els homes poden estimar tant sota els ulls de la Mort. Pctser dintre un minut aquests oscil·laran com qui rellisca sobre el glaç però igualment abraçant-se tendrament

aquests veuran de Tu. Potser en aquests jorns només s'ha de

[pregar.

Només plànyer-se dolçament... Però Senyor, que és el que no

[es perdonarà

a aquells que han amat?»

Ens parlen tant a l'ànima aquests versos, que no pot haver-los escrit un estranger. Es la veu d'un germà, fill d'una terra germana, més aprop de nosaltres a desgrat dels quilòmetres, que algunes altres les afinitats històriques i racials de les quals haurien de fer-les més sensibles a les nostres contingències.

Ilya Erhembourg, més que un hoste il·lustre, és un ambaixador intel·lectual. La fatalitat li haurà demostrat, possiblement, que el seu antic paper d'agent d'enllaç entre la Rússia soviètica i la democràcia europea, serà més fructífer localitzant-lo a Catalunya i a Espanya que no pas a França.

Pere Calders